

Az első két ok elhárítása csak igen hosszú és kitartó társadalmi és kormányzati tevékenységnek lehet eredménye. A harmadik ok, mely még legkevésbé aggasztó, valószínűleg leghamarabb és önmagától fog megszűnni. De azért mind a három ok előreláthatólag sokáig fog még közreműködni abban, hogy népünk jelentékeny része vándorbotot ragadjon kezébe s a kivándorlás, lehet, hogy még nagyobb mérvet öltve, sokáig fogja még vármegyénk haladását megbénítani s gazdasági életünk intenzív föllendülését megakadályozni.

A statisztika feladata: rámutatni a tényekre és a tényezőkre. A kormányzat feladata: a statisztika által megmutatott káros tények és tényezők orvoslásáról gondoskodni.

A kisdedovársról szóló törvényjavaslat és a „Branik”. A kisdedovársról szóló törvényjavaslatnak a főrendiházban leendő tárgyalásáról szólva, az újdéki „Branik” azt írja, hogy értesülése szerint, a román püspökök, még pedig úgy a görög nem egyesült, mint a görög egyesültek a törvényjavaslat elfogadása ellen fognak szólni. A román főpapok e fellépése a „Branik” szerint a román nép egyetértésének és organizációjának nagy győzelme; de egyuttal példa is, mely uton kellene a többi magyarországi nemzetiségeknek haladniok nemzetiségük megoltalmazása s ama cél elérhetése végett, hogy politikai tényezőkké váljanak az országban.

A képviselőház munkarendje. A szabad- elvű pártnak e hó 3-iki értekezletén a miniszterelnök többek között a ház legközelebbi teendői felől is nyilatkozott. Szerinte ugyanis a napokban tárgyalás alá lesz veendő az 1875. 54. t. c. módosítása s a honvédség tartalék készletének kiegészítésére szükséges ismétlő puskák beszerzésének engedélyezése tárgyában a honvédelmi miniszter által benyújtott két törvényjavaslat s a főrendiház által hétfőn tárgyalandó javaslatokat (kisdedovási, vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat stb.) metalan történő módosítások. — E közben esetleg még e héten be fogja nyújtani a kormány a megyei közigazgatás államosítására vonatkozó törvényjavaslatot. Ha az igazságügyi bizottság nem hosszú idő alatt elkészül a hozzá utasított két törvényjavaslat, (a bírói és ügyészi szervezet módosításáról és a telekkönyvi betétekről szóló törvényjavaslatok), úgy azok egyike, esetleg mind a kettő még a husvéti szünet előtti tárgyalásra kerül; de ha a bizottság tanácskozásai hosszabb időt vennének igénybe, akkor a kormány javaslatot fog tenni az iránt, hogy a husvét szünet korábban vegye kezdetét, mint rendszeren, s ekként a közigazgatási reform-javaslatot tárgyaló s az igazságügyi bizottságoknak lehetővé téte- sék, hogy kellő nyugalommal járassanak el megbízatásukban.

Képviselőválasztás Ujvidéken. A Móriéz Pál lemondása folytán Ujvidéken a mandátum betöltésére e hó 3-án tartott meg a választás. A választási gyűlést délután 8 órakor nyitotta meg Rohonyi Gyula orsz. képviselőválasztási elnök. A szabadelvű párt Harkányi Károlyt ajánlotta jelöltnek, és minthogy a kitűzött félórán belül ellenjelölés nem történt, Harkányit egyhangulag kiáltották ki Ujvidék város országgyűlési képviselőjévé (ellenjelöltje már napokkal a választás előtt köszönt le a jelöltségről). A kiállításnál jelen volt több száz főnyi választópolgár a választás után a főispánhoz vonult, hogy kifejezze iránta való bizalmát. A választási elnöknek bizalmat és köszönetet szavaztak a választók.

A Bácskaság leírása.

— Az „Osztrák-Magyar Monarchia”-ban. —

VIII.

A történelmi emlékek között, melyek a Bácskaság leírójának figyelmét kiérdemlik, minden esetre az u. n. római sáncok a legnevezetesebbek. E földművek eredetének és rendeltetésének kér-

désével közel két század óta sokan foglalkoztak s az ide vonatkozó irodalom oly nagy, hogy annak pusztá kivonatolása is tetemes irodalmi munkásságot feltételezne. Szerzőnk azonban a római sáncokkal vajmi röviden végez. Mind a kis, mind pedig az u. n. nagy római sáncokat ugyszólva csak névleg említi, pedig a történelmi mult iránt érdeklődő olvasót bizonyára nagyon lekötölte volna, ha azok eredetéről és rendeltetéséről is elmond egyetmást. De ha már e kérdéseket nem vélte helyén valónak hollywoodni, azt minden esetre megtehetette volna, hogy legalább részletes leírását, esetleg valamely részletének hiteles rajzát is melléklí; mert vidékünk hivatalos leírójától méltán el lehetett várni, hogy e híres emlékeknek ha nem is valami bő méltatását, de legalább egyszerű ismertetését el nem mulasztja.

A történelmi tévedések egyik legegyszerűbb példáját Badics urnál az képezi, hogy a Bácskaság területén egykor létezett „kiváltságos tiszai kerület”-ről beszél. Ilyen című kerület sem vidékünkön, sem egyebütt soha nem létezett, de igenis létezett egy „kamarai” kerület 1751-től egészen 1791-ig, a midőn „koronai” kerületnek nyilvánították. Ez a kamarai, utóbb korona kerület a Bácskaság történetében a legkiválóbb helyek egyikét foglalja el, s éppen ezért több figyelmet érdemelt volna. Szerzőnk azonban a kerület címe- rével sem levén tisztában, nem csoda, hogy ke- letkezésének és szervezésének okairól mit sem szól s kiváltságos helyzetét is csak négy-öt sor- ban mutatja.

A tiszamelléki városok közül Zentát ismerteti szerzőnk aránylag legbehatóbban, ha ugyan egy tizennyolc soros ismertetést behatónak szabad nevezni. Hibák persze itt is vannak s ezek kö- zött nem a legutolsó tévedése Badics urnak az, amit a város multjára vonatkozólag elmond. Szer- inte Zenta a multban „szabadalmas” város volt. Szabadalmas városokat a magyar államjog soha sem ismert, s ha talán egynekemly uralkodó osz- togatott is szabadalmakat, Zenta nem ily szaba- dalmas, hanem egyenesen szabad királyi város volt. II. Ulászló király ugyanis e várost civitás- rangra emelte s mindazon kiváltságokkal felru- házta, a mikkel az akkor már régóta szab. kir. város, Szeged birt. Az, hogy a zentai csata kö- vetkeztében szabadult fel hazánk a török uralom alól, szintén oly általános frázisa szerzőnknek, a mit a historia éppen nem igazol. A zentai csata jelentőségét már sokan és sokszor méltatták, s mindenki tudja, hogy az csak záróköve volt a nagy felszabadítási háborúknak s ezt az eseményt a többi események láncolatából kiszakítani s an- nak külön ily nagy fontosságot vindikálni éppen nem lehet. Hogy hazánk a zentai csata köve- tkeztében még nem szabadult fel a török uralom alól, azt az is mutatja, hogy a csatát követő karlócai béke értelmében az egész temesi vidék török kézen maradt.

Az u. n. koronai kerületi községek ismerte- tése után a csajkáskerületi ismertetésére tér át szerzőnk, de azzal is csak nagyon felületesen foglalkozik. E helyen a többi közt megemlékezik a titeli fensikről is, mely megemlékezése már dolgozatának helyirati részére vonatkozik. A dol- gozat helyirati részének értékéről már volt alkalmunk másutt szólni, s amit ott elmondtunk, azt

a titeli fensik ismertetésének módja is igazolja. A telecskai fensikot kivéve, nincs a vármegyének helyirati szempontból érdekesebb része a titeli fensiknél, s éppen ezért ezzel is másként kellett volna szerzőnknek foglalkoznia. Ő azonban ma- gával a nevezetes fensikkal mindössze 2—3 sorban végez s aztán a rajta levő községeket sorolja elő. Pedig tudnia kellett volna, hogy a titeli fensik természeti viszonyai nagyban jellemzők a magyar alföldre nézve, s hogy e terület geologiai és ter- mészetrajzi tulajdonságai egyaránt speciálisak. Ezeknek a specialitásoknak kiemelése által kü- lönösen lekötöleztetett volna szerzőnk minket bács- kaiakat, egyrészt, mert azok bennünket legköze- lebről érdekelnek, másrészt, mert a most készülő vármegyei monografia számára Badics ur becses adalékokat nyújthatott volna.

(Folyt. köv.)

Muhoray Alfonz.

Helyi és megyei hírek.

Reményi Zomborban. Mozgalom indult meg városunkban az iránt, hogy Reményit, a világhírű he- gedűművészt, egy nálunk tartandó koncertre megnyerjék. Korainak tartanók annak a kijelentésnek, hogy ezen hang- verseny bizonyosan meg fog tartatni s ezuttal csak örömmel fejezhetjük ki, hogy a mozgalom megindító fellegűkkel egyetértettek azzal az általunk is hangoz- tott elvvel, hogy Zombor város zenekedvelőinek köte- lessége úgy a város, mint a megye reputációjának s egyéb művészi szempontok érdekében Reményi meg- nyerhetésére legalább is minden telhetőt megtenni. Leg- nagyobb örömkünkre fog szolgálni, ha már legközelebbi számunkban Reményi Zomborba jöveteléről, mint bevég- zett tényről, értesíthetjük olvasóinkat.

Kinevezés. Városi Tivadar újdéki főgymna- siumi igazgató, az újdéki felsőbb leányiskola gondnok- sági elnökévé nevezetett ki.

Bemutató. A Zomborba áthelyezett folyam- mérnökség tisztikara, Medvevöly Zsigmond főmérnök vezetése alatt, tegnap mutatta be magát az egyes hatóságok fejeinél.

Pacsérről írják: Miután a II. kerületben mult év végén tartott képviselőválasztás több szabályta- lanság miatt megsemmisített, az új választáson meg- választottak: Daku Bálint, ifj. Horváth Lajos, Daku István, Ádor Sámuel, Berkó János, Rózsa István, Németh Ferenc és Miatovity Lázár, közzgám Biczó Lajos lett.

Tárca rovatunk számára rendes dolgozó tár- sakul újabb kintő erőket nyertünk meg Tolnay Lajos, Rudnyánszky Gyula, Murai Károly, Bárony István és Gárdonyi Géza ismert nevű írók személyében. — Tárca- rovatunknak — melyre ezután is kiváló gondot fogunk fordítani — mily nagy előnyére lesz ez, azt olvasóink előtt felesleges bizonyítani.

Az apatini kaszinó-egyesület saját helyi- ségeiben március hó 1-én délután 5 órakor rendes évi közgyűlést tartott. Megválasztottak: elnöknek Ribiczey Béla főszolgabíró, alelnöknek Donbovits Márton keres- kedő, jegyzőnek Jaisel Henrik szolgabíró, pénztárnoknak Fauszt János polgári iskolai tanító, ügyésznek dr. Sebmausz Antal ügyvéd, könyvtárnoknak Milla Márton tanító, számvizsgálóknak: Gillich Péter községi illetve segéd- jegyző, Wolf Atilla erdészeti számtiszt és Áldori Mór takarékpénztári könyvelő.

Választás. Jankovácson irnokká Hoffmann József lett egyhangulag (mi nálunk ritkaság) megválasztva.

Esküvő. Marian Miklós, szabadkai kir. törvény- széki bíró, folyó hó 1-én vasárnap d. e. 9 órakor a helybeli gör. kel. templomban oltárhoz vezette szerbo- grádi Nikolics Anica kisasszonyt, serbográdi Nikolics Ulászló, az öfelsége személye körüli miniszterium osz- tálytanácsosának leányát. Az esketési szertartást Zsifko- vics Demeter, helybeli gör. kel. plébános teljesítette. Násznagyok voltak: Ambrozovics Gyula és a menyasz- szony nagybátyja Lallosevics Jakab helybeli nagybír- tokosok.

REMÉNYI EDÉRŐL.

Reményi Ede, a magyar hegedűsök királya, ki világszerte oly nagy dicsőséget szerzett a magyar mű- vészetnek, tizenöt évi távollét után újra körünkben van. A vidéken most teszi körutját s e hó 31-én Szabadkán is hallani fogják hegedűje büvös hangját (Zomborban persze nem), melylyel mind az öt világrész lakóit meg- hódította.

Ezt az alkalmat örömmel használjuk fel arra, hogy dióhéjban elmondjuk hányatott élete történetét, melynek részletei annyira érdekesek és változatosak, hogy kö- teteiket lehetne velük megtölteni.

Reményi Ede 1830-ban Miskolcon született és zenei kiképezését a bécsi konzervatoriumban kezdte meg, a hol Joachimmal és Helmesberger Józseffel a híres Böhm József tanár növendéke volt. Miután a konzervatoriumot elvégezte, Budapesten több ízben nyilvánosan is fellépett s oly nagy sikert aratott, hogy 1847-ben gróf Széchenyi István ajánlólevelével Párisba utazott, hol egészen elragadta a közönséget.

A következő év tavaszán Londonba utazott, hol a „Her Majesty's Theater” szerződött első hegedűse lett. De itthon kiűtvén a szabadságbarc, a lelkes ifjú hazasiétt, hogy előbb karddal, majd hegedűjével szol- gálja a haza szent ügyét. A harcban is annyira kitün- tette magát, hogy csakhamar Görgey segédítette lett. A fegyverletél után pedig ő is számkivetésbe ment.

Ekkor legelőbb több német városban rendezett hangversenyeket a száműzött magyarok javára, majd Amerikába ment, a hol azonban nem sokáig volt ma- radása. Már fél év múlva újra a kontinensen volt s előbb Párisba, majd Németországba került, hol Weimar- ban hosszabb időt töltött Liszt Ferenc oldala mellett. Innen Londonba rándult, holt a királynő „szülő hege- dűse” címével tüntette ki.

Ebben az időben minden évben hosszabb időt töltött Jersey szigetén, hol benső barátságban élt Hugó Viktorral.

1859. év végén Reményi többek közbenjárására kegyelmet kapott a királytól, s 1860. év január havá-

ban visszatért Budapestre. Itt azonban egyik hangver- senyén közkívánatra eljásztotta a Rákóczy idulót s ezért több mint két hónapig nem volt szabad fellépnie.

Ettől az időtől kezdve több hónap lefolyása alatt bejárta az ország nevezetesebb városait s mindenütt nagy siker kísérte, sőt csakhamar oly általános népszere- rűsége tett szert, hogy a Bach-korszak beamterei hosszú időn át, mint politikailag veszedelmes embert, felügyelet alatt tartották.

Életének legkimagaslóbb mozzanata az az időpont volt, mikor a Petőfi szobor javára hangversenyezett, mely- nek eszméje az ő agyában villant meg először. Mikor már jelentékeny pénzüsszeg volt együtt, 1867-ben a ki- egyezés után megalakította a szobor-bizottságot, mely végre 1882-ben a szobrot csakugyan fel is állította.

1862-ben és 1863-ban Bécsben, Németország na- gyobb városaiban hangversenyezett, majd Olaszország- ban járt s 1867-ben a keletre indult, honnan nagy dia- dalok után a koronázás ünnepegei csalták újra haza a kitűnő művészt. Itt több ízben játszott az uralkodó csa- lád előtt és kitüntetésül a cs. és kir. kamara-zenész cí- met kapta a királytól.

1873-ban Fáy Antal leányát, Gizellát vette nőül. Frigyüket Haynald Lajos kalocsai bíboros érsek ál- dotta meg.

1876-ban, miután megegyezt bejárta a keletet, családjával együtt Párisba költözött, de itt megint nem sokáig volt maradása, mert rövid idő múlva Londonon keresztül Amerikába hajózott, hol legelőbb New-Yorkban lépett fel óriási sikerrel. Hat évet töltött az Egyesült államokban, hol rajongó lelkesedés kísérte minden lépését.

1884. július végén Közép-Amerikában járt, onnét pedig áthajózott Ausztráliába, hol örökké felejtethetlen sikereket aratott. Azóta bejárta Indiát a nagyobb szige- tekkel együtt, Afrika déli városait s ismét 1890. június 15-én érkezett megint Londonba, hol mint régi ismerőst óriási lelkesedéssel fogadták.

Most végre, habár csak rövid időre is visszatér körünkbe s bizton számíthat rá, hogy honfirtásainak ra- gaszkodása és lelkesedése semmivel sem fog elmaradni a külföldi műgött.

gondolt, senkihez sem szolt és csak ivott, ha kocintot- tak vele.

Igy történt, hogy a páter megint levonult a pin- cébe s egy kristályüveget töltött meg abból a híresből, amely a pince külön részében őriztetett s amely a szó szoros értelmében kintő bor volt, telve illattal, zamattal és erővel.

Ennek a hatalmas családból való bornak a föl- adása a lehető legnagyobb ünnepélyességgel történt, bi- zonyos ábitattal, mintha a szentleket is várták volna. A páter meghatott arccal, lábujjhegyen járta körül az asztalt és helyezte a finom, kristály poharakat, majd vigyázattal öntötte beléjük a ritka nedűt.

A társaság tagjai, akik tudták, hogy mily kiváló kegyben részesültek s hogy mily ünnepélyes hangulat tölti be a szobát, úgy nyultak a pohár után, mint az imádandó lényhez. Szemeiket az ég felé fordították és nem is annyira ittak, mint ajkaikat nedvesítették, mi- közben fejezték ki a legföltételebb elismerést és di- cséretet.

A pap azonban az egyszer rájuk sem nézett. Mint a kigyó, oly merően, oly büvölően nézett a hideg szak- férua és remegve várta, hogy mily képet vág az, hogy lesz-e már dicserő szava?

Meghatva, bizonyos tisztelettel kocintott vele.

A végrehajtó újai közé szorította a kristály pohar- rat és fogalommal sem bírva a helyzetről, egy hajtásra kitrítette a bort és sem képet nem vágott, sem nem szolt. Mintha csak lőret ivott volna.

A pap azonban már ekkor nem bírta tovább. Ide- gesen hajolt a végrehajtóhoz s a hangja remegett, mikor kérdezte:

— Mit tetszik hozzá szólni?
A végrehajtó egy tekintetet vetett a papra s kö- zömbös arccal csak annyit mondott:

— Jó kis nyári bor.

A pap abban a nyomban leesett a székre és két hétig nem tudott magához jönni.

Murai Károly.

Melléklet a „Bácska“ 19-ik számához.

A vasuti indóház órája a napokban — nem tudni miokból — nem járt és így megesett az a furcsa állapot, hogy azok, akik nem hordanak órát magukkal, avagy nem bíznak a saját órájukban, egyáltalán nem tájékozódhattak az idő állása felől. Pedig valahogy mindenáron segíteni kellett volna a bajon, mert az csak mégsem járja, hogy egy indóházban egyetlen hivatalos időjelző se legyen látható?

A topolyai önkéntes tűzoltóegylet évi közgyűlése. A tagok és a polgárok élénk részvétele mellett f. hó elsején a városbáza tanácstermében tartotta az önkéntes tűzoltóegylet évi közgyűlését. Az elnök, Radimeczky Ferenc megnyitó beszéde után, Krimer Rezső titkár betegeskedése folytán az évi jelentést Bartha László olvasta föl. A jelentés igen érdekes adatait teljesen igazolják a tisztviselők ügybizottságát, az egyelet vezető tevékenységét. A pártoló tagokon kívül van az egyeletnek 65 működő tagja. A szertár az utolsó évben is jelentékenyen gyarapodott, különösen az újonnan beszerzett Geitner és Rausch-féle részvonattal, amennyiben a feeszkendő a vízzel együtt érkezik a vész helyére, mint első segítség pártját ritkítja. Márton Imre biztosi titkár fáradozása folytán több mint 500 fél az egyelet által képviselt „Első Magyar“-nál biztosított, amiből az egyeletnek alig két éven át, 1000 frtnyi jövedelme származott. Gróf Zichy János, az egyelet egyedüli pártfogója, az idén is az egyeletnek 200, a zenekarnak 50 forintot kegyesen ajándékozott. A közgyűlés eme jelentéseket tetszéssel fogadta, a mire a tisztújítást megejté, mely következő eredményt tüntet ki: Elnök Radimeczky Ferenc, alelnök Bodrogi Mór, pénztárnok Lőrincz József, egyeleti titkár Krimer Rezső, kit betegsége folytán Bartha László fog helyettesíteni, biztosi titkár Márton Imre, ellenőr Károlyi Mihály, ügyész dr. Cziráky Gábor, főparancsnok dr. Hadzsy János, parancsnok-helyettes Hir Háróly, alparancsnok Komlósi Armin, osztályparancsnok Lszaki Mihály és segédtszít Begovits Mátyas. Midőn még a közgyűlés Császár Péter főszolgabíró urat, akit számos hivatalos teendő az elnöki állásról lemondani kényszerítettek, tiszteletbeli elnök és Zwipp Györgyöt, ki az egyelet megalakulásakor érdemeket szerzett, tiszteletbeli alparancsnoknak egyhanglag megválasztotta, a közgyűlés véget ért. Hisszük, hogy közönségünk az egyeletet ezúttal is bathatosan támogatni fogja, hogy magas sztosz hivatását a mai kor igényei szerint, mindenkor teljesítse. r. l.

A zombori színház bérlétre hirdett pályázat határideje e hó 31-én jár le. Eddigél csupán egy pályázó akadt s ez Veszprémi Jenő, a kit különben városunkban is ismernek s a kinek társulatában van Radicez Pál, a vidéki színpadok legkiválóbb tragikusai.

Híres cigány. Nem a vonó kezelésében, avagy a cimbalom verésében, hanem a tollforgatásban híres nagy-idaí Sztójka Ferenc, József főherceg kedvelt cigányainak egyike. Ugyanis egy terjedelmes cigány szótárt írt a mi emberünk, hozzáfűggesztve cigány dalokat, imádság-fordításokat, cigány bölcsmondásokat (!) stb. efféléket, sőt zengzetes rigmusokban egy hatalmas előszót is. A munka természetesen József főherceg támogatása mellett jelent meg s a szerző most annak árul-gatásával utazza be a világot. A napokban itt járt nálunk is és bizony meglehetősen üzletet csinált. Aki szemelyében kételkedik, emnek József főhercegnek hozzá intézett eredeti leveleit mutatja föl, a melyekben öfensége per „Kedves Sztójka“ címezi Fáró ivadékának egyik nem mindennapi alakját.

Bikityen egy r. kath. bonyevác tanítói állásra (500 frt fizetéssel) pályázat van hirdetve. Ezen állás — a mint lapunknak írják — az eddigi tanítónak fel-fűggesztése folytán ürtült meg. Ugyanis a r. kath. iskolaszék R. M. tanító ellen egyhangulag fegyelmi vizsgálatot kért, mely ellene már el is van rendezve, sőt elmozdítását sürgeti a r. kath. iskolák elleni izgatása és az iskolásokkal való brutális bánásmódja miatt, két szító pedig két orvosi látélet alapján külön a bajai járás-biroságnál pereli.

Magyarok Szlavóniában. Egy alkalommal már említettük lapunkban, hogy megyénkben is igen nagy számban vándorolnak a magyarok Szlavóniába. Most olyan hírek érkeznek a kíváncsiorolok felől, a melyek éppen nem valami eldorádóbeli életéről tesznek tanúságot. Ezek ugyanis eladták itthon minden fekvő vagyontuk és az idegenek közt vásároltak jelentékeny fekvőségeket. Azt remélték, hogy új hazájukban könnyebb lesz a megélhetésük, de csakhamar keserű csalódásokra ébredtek. — Az újonnan vásárolt birtokokkal együtt az utánuk járandó fajzasi és legelői jogokat is megvették és ezt szerződésileg és telegkönyvileg biztosították maguknak. Ennek dacára máig sem kapnak fát egy szálát sem, mert az általuk megvett jogok után járandó fát az illető birtokok volt tulajdonosainak osztják ki a vinkovei és imovinai erdőhivatal közegei. Az ekként megcsalott szlavóniai magyarok nem nyugosznak meg sorsukban s deputációban Budapestre készülnek a királyhoz.

Különös tolvaj. Városhy Tivadar újvidéki fő-gymnasiumi igazgatót a napokban — a mint halljuk — egy, eddigél ismeretlen tettes meglopta. Ugyanis a hivatalos helyiségében lévő íróasztalának fiókját valami módon sikerült a tolvajnak kinyitnia s így az abban lévő 300 frtot szépen elvitte. A pénz egy levélborítékban volt, a tolvaj az összeget kivette s a borítékot ismét visszazette a régi helyére, mintha semmi sem történt volna.

Gyilkosság. Karip Flórián jankováci lakos f. hó 2-ára virradóra meggyilkolta feleségét, akivel már évek hosszú során át civakodva, veszekedve élt. A csendőrség rögtön letartoztatta. Borzasztó tettét különben beismerre a gyilkos.

Kutba ugrott. Valter Adolf, zentai jómódu kereskedő, a napokban beleugrott a kutba. A szerencsétlen ember esése közben oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kutból történt kimentése után, nem sokára meghalt azok következtében.

Meggyilkolt postás legény. A zspanjei postás legényét a napokban Szlavóniában Rokovec nevű hely mellett meggyilkolták s a postát kirabolták. A gyany két helybeli sertéskereskedő, Obaditsot és Kollompárt terbeli. Ezek a gyilkosság idejében lent jártak. A megejtett rendőri vizsgálat s házkutatás azonban kideríté, hogy a jelzett gyilkosság és rablás a két egyén-nel semmiféle összeköttetésbe sem hozható.

Szemle. A Baján állomásozó huszár század által tartásra kiadott pótlóak felett a rendes tavaszi szemle ma reggel tartatik meg a zombori városház udvarán.

Veszedelemes rugás. Nem valami telivér paripa cselekedte meg, hanem Kust Márton a petrováci, még reményteljes suhanegyerek. Történt ugyanis, hogy a derek esemete valami rossz fát tett a tűzre, ami nála aligha megy ritkaság számba — s ezért a sógora, Moliárik András, elnaspárgolta ő kigyelmét. — De hát a jó Marci gyerek nem azért legény a talpán, hogy ténlül viselje a tetlegességeket, hanem hát védte magát mint aféle magafajta hősvérű fiatal legényekhez illik. A tusában aztán olyat talált rugni a sógora hasába, hogy az menten elájult. A szerencsétlen Moliárik most élet halál közt lebeg, a fiatal vitéz meg laftalt ellátott ajtó mögött ábrándozik az ő már eddigél viselt és a még majdan bekövetkező szobb napokban viselendő hősi tetteiről.

Csődnýtás. A szabadkai kir. törvényszék Neuvirth Károly bajai fakereskedő ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztos dr. Bányai Miksa kir. törvényszéki bíró, tömeg-gondnok dr. Bruck Samu, helyettese dr. Hercegh Lajos ügyvéd. Bejelentési határidő április 15.

Városi ügyek.

A közigazgatási bizottság 3-án d. u. 3 órakor tartotta rendes havi ülését. A szakelőadók jelentései közül a tisztí főorvos jelentése egész terjedelmében így szól: „E hónap egészségügyi viszonyai általában és viszonyitva az előző, ugyszintén a mult évi megfelelő hónaphoz, kedvező volt mind a halálozási arány, mind pedig az előfordult ragályos betegségek tekintetében. Meghalt ugyanis e hónapban 54, az előző hónapban 72 és a mult évi megfelelő hónapban 75. Előfordult ragályos beteg-ségben elhaltak száma e hónapban 5, az előző hónapban 9, a mult évi február hónapban pedig 14. Az uralkodó körnemtő nem volt megállapítható, mert egy betegség sem fordult elő kiváló számban. Az iskolába járó gyermekek egészségi állapota szintén igen kedvező volt az összes elemi iskolákban, csupán csak 30 könnyebb meg-betegedési eset fordult elő. Orvosrendőri szempontból a szokásos szigorú ellenőrzés mellett sem fordult elő semmi felemlíteni való. A trachomát illetőleg megvizsgáltam a gimnáziumot, kereskedelmi iskolát és a gör. kel. képez-dét és csak az utóbbiban találtam 4 nagyfokú trachomást, kik a miniszteri rendelet alapján elkülönítettek és gyógykezelésre utasítottak, mindkét intézkedés foga-natosítva is lett, t. i. el lettek különítve és általam lesz-nek gyógykezelve. Ezen trachomások közül egy sem zombori. A fennálló 6 kéjtelep szabályrendeletileg he-tenkint kétszer lett megvizsgálva, 16 átlagos számú kéj-nővel, nemi megbetegedés nem fordult elő. Meghalt ösz-szesen 54, ezek közül finemű 22, nőnemű 32, törvény-telen 1 nőnemű. Korra nézve: 0—1 évig: 10, 1—5: 9, 5—20: 7, 20—30: 0, 30—40: 3, 40—60: 2, 60—80: 16, 80 éven tul: 7. Ezek közül nem orvosoltatott 7 éven alól 14, 7 éven tul 16, összesen 30, vagyis az el-haltak 55%-a, a mely körülmény onnan ered, hogy 60 éven felül, vagyis agkkóiban szokatlan nagy számban (16) haltak el. Korra nézve: veleszületett gyengeség: 6, göresők: 7, gyermekaszály: 1, tüdőlob: 2, gümőkór: 6, vörheny: 3, roncsoló toroklob: 2, agkkór: 16, egyéb halálokok: 8. Született összesen 82, ezek közül törvé-nyes finemű 30, nőnemű 40, törvénytelen finemű 1, nő-nemű 7. Halva született törvényes finemű 2, törvény-telen nőnemű 2. Az élve szülöttek száma tehát 78; 24-el, illetőleg 46%, al több, mint amennyi elhalt. Há-zasságra kelt párok száma 15.“ — A többiek közül pe-dig megemlítjük mint közérdekeket: *A pénzügyigazgató* jelentése szerint február hóban adó fejében befolyt 32,673 frt 97 kr, az 1890. év hason havával szemben 709 frt 78 krral több; illeték fejében 3905 frt 61 kr (+ 632 frt 77 kr), hadmentességi díj fejében 136 frt 75 kr (— 171 frt 15 kr). — *A tanfelügyelő* jelentése szerint a kir. törvényszék fogházában január 1-ével iskola nyílt meg, melynek 30 tanulója van. — Ülés után az árvaügyi felelbiteli és a fegyelmi választmányok tartották üléseiket.

A törvényhatósági bizottság 4-én d. u. 4 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyat a honvédlaktanya kiépítése iránti intézkedés képezte. A helygminiszterium február 27-én kelt ren-deletével a kiépítés, kölcsönfelvétel és művezető alkalmazása tárgyában hozott határozatokat helybenhagyván, az árlejtés határnapján a tanács március 22-ikét tüzte ki. A közgyűlés az eredmény felletti határozathozatalt a március 23-án tartandó közgyűlés napirendjére tüzte ki. A vállalati feltételek oly értelemben módosítottak, hogy a laktanya nem szeptember 30-án, hanem csak október 31-én lesz átadandó, mi indokát abban találja, hogy az árlejtés csak most volt kiírható. Ily értelemben a hon-védelmi miniszterhez felterjesztés is fog intézteni. Végül megállapították az építési bizottságot, melynek tagjaivá lettek: Ambrozovits Gyula, Bittermann Nándor, Blumen-thal János, Falcione Lőrinc, Fejér Gyula, Gottlieb Már-ton, Konyovits Justin, Schäffner József, Tarczay Mór és Zsvánovits Samu.

Versenytagyalás. Zombor szab. kir. város közönsége által a nagyméltóságu honvédelmi és helyg-miniszterium részéről helybenhagyott tervek és költség-vetés alapján épitendő 105593 frt 31 kr. építési költséggel előirányzott honvédegyalósági laktanya építési munkálatainak biztosítása céljából folyó évi március hó 22-én d. e. 10 órakor a polgármesteri hivatalban zárt ajánlati versenytagyalás tartatik. Félalkozni kívánók ajánlatukban azon összeget, melyért ezen munkálatot általánban elvállalni készek, számszerint tartoznak ki-tüntetni. Az árlejtésre vonatkozó összes tervek és mű-szaki okmányok, árlejtési és vállalati feltételek a városi mernöki hivatalnál Zomborban a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A sommas költségvetés, árlejtési és vá-lalati feltételek hiteles másolatai a városi tanácsnál 10 frt lefizetés mellett megszerezhetők. Az árlejtési feltételek-ben körülírt módon felszerelt, lepecsételt és bélyeggel ellátott ajánlatok „ajánlat Zombor szab. kir. város által épiteni szándékolt honvédegyalósági laktanya ügyében“ Zombor szab. kir. város tanácsához címezve f. évi márci-us hó 21-én d. u. 5 óráig annál is inkább benyújtan-dók, minthogy később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatokhoz csatolardó a városi házi-

pénztárban bánatpénzképen letéteményezett 5000 frtról vagy az általános vállalati feltételekben közelebb megne-vezett ennek megfelelő értékpapirokról szóló nyugta. Egyenlő összegű ajánlatok között előnyben részesítetik azon ajánlattevő, ki az építésnél szükségelt iparos munkák tekintetében magát kizárólag a zombori iparosok alkalmazására kötelezi.

Városunk kövezése. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1891. évi városi költségelirányzatban a város kövezésére kö-vetkező anyagok beszerzési szükséglete felvétellett, és pedig: 48,600 db 18/18/18 cm. szobi kockakő 1000 db á 190 frt — 9234 frt, 2850 db 18/18/27 cm. szobi kockakő 1000 db á 285 frt — 812 frt 25 kr, 60 köbméter szabári hasított kő köbm. á 4 frt 37 $\frac{1}{2}$ kr — 262 frt 50 kr, 1100 köbméter dunai homok köbm. á 65 kr 713 frt, összesen 11,023 frt 75 kr. Ezen anyagok aján-lat után leendő szállítására folyó 1891. évi március hó 21-én a városháza kisebb termében zárt ajánlatu verseny-tárgyalás fog tartatni. Az ajánlatban az egységes árak és pedig a kockakőre 1000 darabonként, a hasított kő és dunaihomokra köbméterenként kiirandók. Minden aján-lathoz a szállítani szándékolt kőanyag minőségét előlüt-tető mintadarab kő is melléklendő, a mely az ajánlat lezárásánál használt pecsétel ellátandó. Felhivatnak en-nélfogva a vállalkozni kívánók, hogy ezen vállalat elnye-réséért bélyeggel ellátott szabályszerű ajánlataikat a vállalkozási összeg 5%-ának mint bánatpénznek csato-lása mellett Zombor szab. kir. város polgármesterénél folyó 1891. évi március hó 21. napjának délelőtti 9 órájáig beadják, mert a később érkezendő ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Megjegyeztetik: 1. hogy a szállítandó anyagok a Ferenc-csatorna ugynevezett apatini hid mellett levő partra lerakandók lesznek; 2. a ferenc-csatornai vontató-díj (Peage) a szállítási költségárakba fel nem veendő, miután a város részére történő szállít-ások díjmentesek; 3. hogy a szállításnak f. évi július hó 15-ig kell befejezve lennie. 4. fentartja magának a város az ajánlatok közötti szabad választást, valamint hogy azon esetben, ha jelen versenytárgyalás kedvező eredményre nem vezetne, valamennyi beérkezett ajánla-tokat visszautasítani. Az árlejtési feltételek a városi mér-nök hivatali helyiségében megtekinthetők.

Művészet és irodalom.

Évkönyv.

A kalocsai érsek-megye népiskoláinak és tanügy-gyel foglalkozó egyéneinek 1891. évre szóló évkönyve nemrég uagya el a sajtót.

Mint a korábbi években, úgy most is sietünk a főnti cím alatt megjelent füzet nyomán megyénk kath. felekezeti iskoláinak és tanügyének ismertetésével.

A 64 oldalra terjedő füzet ugyan az egész érsek-megye tanügyi állapotairól tudósít, de azért az bennün-keket közelről érdekel, amennyiben az érsek-megyeinek, legnagyobb részét Bácsmege teszi, és ki ne volna kíváncsi azon képre, mely megyénk elemi tanügyét tárja elénk?!

Hosszabb ismertetésbe s kitérő bírálatokba bocsát-kozhatunk ugyan, de azért lehetőleg a teljes képet fog-juk olvasóink elé állítani.

Az „Évkönyv“ első lapját főmagasságu s ftlendő dr. Haynald Lajos bíboros-érsek, mint a főmegyei róm. kath. népiskolák főhatósága, címei töltik be.

A megye népiskolai főtanácsa: a kalocsai ftlendő Főszentszék. Az érseki főtanfelügyelő: Mayer Béla bo-soni vál. püspök; segédanfelygelyelő pedig Petrovác József, igazgató-tanár. A főtanfelügyelőségben kívül az érsek-megye négy főtanterületre van beosztva, melyek mindegyike hivatalos iskolalátogatóval bír, az iskolaláto-gatás könnyebb eszközölhetése céljából. E négy főtan-terület közül három Bácsmegeyre esik, melyhez ösz-szesen 13 espereskerület tartozik, következő felosztással: A második főtanterület magában foglalja a bajai, szá-novai, almási és szabadkai espereskerületeket. Hivatalos iskolalátogató: dr. Boromisza Tibor apát, jankováci plébános. A harmadik főtanterülethez tartoznak a zom-bori, apatini, kulai, bácsi és palánkai espereskerületek. Itt a hivatalos iskolalátogató: dr. Hoffmann Károly, kulai plébános. A negyedik tankerület a zentai, topolyai, óbecsei, és újvidéki espereskerületeket foglalja magába. Hiv. iskolalátogató: Zittl Róbert, prépost, tem-merini plébános.

Ezután a Kalocsán levő képezdék vannak felsó-rolv. A férfi tanítóképezde igazgatója Mócsy Antal. A tanító-jelöltek összes száma: 73, hattal több, mint a mult évben. Az érseki évi segélyösszeg 3,600 forint, melyet ötvenöt növendék élvez. — A női képezdék (pol-gári, elemi és óvónő) igazgatója Petrovác József. A női képezdészek száma 79, tizenhárommal több, mint a mult évben. Az évi segély 3,150 frt, 21-en élvezik. Az iskola-nének társulatának 22 jelöltje van.

A következőkben espereskerületek szerint vannak felsorolva a községek, a róm. kath.-ok lélekszáma, a tan-ternek száma, a tanítók száma és fizetése, továbbá a tanítói nyelv milyensége.

Nem érdektelen az iskolák tannyelvét feltüntető rovat sem. E szerint tiszta magyar van 408 tanterem-ben (szaporulat 39). Ez igen öröndetes eredmény; az ez évben felállított új tanteremekbe mindenütt tiszta magyar a tanítási nyelv. Tiszta német 90 tanteremben (fogyott 29 cel); tiszta dalmát 4 tanteremben (fogyott 4-gyel); magyar-német 70 tanteremben (szaporulat 21). Ez is szép eredmény, mert a tiszta német rovására megy; magyar-dalmát 27 tanteremben (fogyott 9-cel); magyar-német-dalmát 46 tanteremben (szaporulat 21); tót-magyar 2 tanteremben (szaporulat 1), mert a tiszta tót „tót-magyar“-rá lett. (Mért nem „magyar-tót“?) Meg-jegyzendő, hogy azért a tisztán más ajku iskolákban is a magyar nyelv az 1868. XXXVIII. és az 1879. XVIII. törvényekké alapján tanították.

Nem szerint, férfitanító van 494 (szap. 34), nőta-nító 153 (szap. 13). A tanítók közül okleveles 640 (szap. 43), nem okleveles 7, négygyel több, mint a mult évben. Helyettes tanító van 11 (szap. 8); olyan állás pedig, mely kántorsággal is egybe van kötve 81 van, ez fo-gyott egygyel, a mi csak a tanügy előnyére van.

Általánosságban mindenben javulás mutatkozik, csak — ami elég sajnos — az iskolába járásnál hanyatlottunk a mult évvel szemben, a mennyiben ez év-

ben 2-75%-kal kevesebb az iskolába járó 6-12 éves; — a 13-15 éveseknél pedig 5-52%-kal kevesebb az ideai arány a múlt événél.

Az új állomások szervezésével apadt ugyan az egy tanítóra eső növendékek átlaga, de azért még mindig jóval felülhaladja a törvényes (80) számot, ugyanis egy tanítóra 104 (fogyott 4) tanköteles gyermek esik.

Ha azt akarnók, hogy egy tanítóra ne essék több, mint 80 gyermek, úgy az érseki megyében 995 tanítóra lenne szükségünk, pedig még csak 647 van; tehát még 348 új állást kellene szervezni és ugyanannyi tantermet építeni.

Azután következik a megye területén levő néptanító egyletek kimutatása. Megyénkben öt ily tanterület van. A baja-vidéki 113 taggal; bács-tisza-vidéki 67 taggal; zombor-vidéki 120 taggal; bács-kulai 57 taggal; újvidék-palánkai 48 taggal.

A kalocsai kántortanítói nyugdíjintézet tagjainak névsora van ezután ismertetve. A tagok száma 209, fogyott 14 gyele. A nyugdíjintézet vagyona az 1890. év végén 91,085 frt 37 kr. Ez évben segélyben 75-en részesültek 5371 frt 43 kr. erejéig.

Ezután van az érsekmegyei tanítóinak névsora, születésük, működésük s állásuk rövid megjelölésével. Végül az 1890. év folyamán elhaltak nevei sorolattnak föl.

— S. —

A megyei közigazgatási bizottsághól.

— Március hó 5-én. —

Sándor Béla főispán az ülést 9¹/₂ órákor megnyitja. Megjelentek a tisztviselő tagokon kívül: Fernbach Bálint, Szalay Károly, dr. Vojnits István.

Az érdekesebb tárgyakat a következőkben adjuk:

Közigazgatás.

Tomsányi a matheovicsi eljárásság ellen többrendbeli panasszal állott elő. Miután a panaszok teljesen alaptalanok, sőt a tárgyalásra panaszoló el sem jött, Tomcsányi elmarasztaltatott az eljárási költségek viselésében. Ez ellen felebbez Tomcsányi. Felebbezése nem vétetik tekintetbe.

Terék ó-becsei lakos kéri az alispánra a felelősséget kimondani s 200 frtban marasztalni, mert Tripolszky volt becsei jegyzőnek az általa a jegyzői nyugdíjalapba befizetett 200 frtot kiutalványozta, nem várva be a határozat jogerősségét. Terék elutasítatik, mert az ily határozatok a meghozatal után azonnal jogerőssé válnak.

O Futtak, Bogojeva hozzájárulási aránya a községen átvonuló törvényhatósági uthoz a 40%-al megállapított összeggel szemben a miniszterium által 20%-ra szállítottat le. Zentára vonatkozólag a határozat helybenhagyott, mely szerint Zenta az egész kezelési és fenntartási költségeket viselni tartozik.

A temerin-járeki utra nézve Guttman J. vállalkozó által tett ajánlat az évenkénti fenntartásra nézve (1000 kongótéglá után számítandó 18 frt 50 kr egységárban) elfogadtatott.

Schmitutz és társai kulai lakosok az elszaporodott nyulak kiirtása iránt intéztek kérelmet az alispánhoz. Az alispáni határozat ellen tétetett előterjesztés a közigazgatási bizottsághoz. Az alispáni határozat, mely szerint a török elkövetőknél s a kihágási eljárások megindítását — jóváhagyatik.

Bruck az ó-zivaci kántorválasztás ügyében felebbez. Az alispán jóváhagyta a főszolgabíró határozatát, melyre a kántorválasztás megsemmisítettik, s most az ügy a közigazgatási bizottság elé került. Az alispáni határozat helybenhagyatik.

Nősülési kérvények tárgyalattak.

Árvauty.

Semmi különös eset sem adta elő magát.

Adóügy.

Danczer pénzügyigazgató jelentéséből közöljük a következőket: Egyenes adóban az összes tartozás 1.748,177 frt 83¹/₂ kr, befolyt február hó végéig 908,973 frt 63 kr, hátralék február végével 839,204 frt 20¹/₂ kr. Hadmentességi díjban tartozás 75,351 frt 57¹/₂ kr, befolyt 4147 frt 13 kr, hátralék 71,204 frt 44¹/₂ kr. Bélyeg- és jogilletékben február hóban befizetett 71,510 frt 91¹/₂ kr.

Tanügy.

Pávlovits István kovil-szt-iváni községi tanító ellen feljelentés tétetett hanyagsága és bujtogatása miatt. A fegyelmi eljárás elrendeltetik.

A miniszter kiadott egy rendeletet, melyben felhívja a tanfelügyelőséget, hogy az általa ajánlott ivóvíz készületek fogadják el a gyermekek számára. Ezzel különösen a torokbajok elterjedésének lesz eleje véve.

A tankötelesek összeírása folyik. Schläffer Henrik karavukovai tanító megerősítettik. Azon kérdésre, mely a tanfelügyelőséghez intézettek, hogy a tanítóválasztásoknál abszolút vagy relatív többség kívánatik-e, a tanfelügyelő azt feleli, hogy itt Bácskában a szokás szerint abszolút többség kell.

Harsányi János zentai szerkesztő és néptanító ügyében (nevezet Vlasits Trifun zentai néptanító gőr. kel. plébánost lapjában hevesen megtámadta) a közigazgatási bizottság azt határozza, hogy Harsányi szerkesztő újból megintessék, mert ha a személyeskedéseket tovább folytatja, a szerkesztési jogosultság el fog tőle vétetni.

Gákován és Krusevlyán az iskolák kibővítése újból szorgalmaztatik.

Fegyelmi ügyek.

Déronyán az egész eljárásság, Antits jegyzővel együtt állásuktól elmozdítottak.

A megyei alispánnak, Rehák Nándor báhmonostori jegyzőt állásától elmozdító határozata helybenhagyott. — Farkas Sándor plávnaí jegyző fegyelmi ügyében a fegyelmi választmány a vizsgálatnak több irányban való pótlását rendelte el.

Közlekedésügy.

A Bajmok-Militics közt létesítendő megállóhelynek neve nem Sári, hanem Pacsér lesz.

KRÓNIKA.

Mondják, hogy a mi egyhangú Zomborunk nem valami sok kellemmel kecsegteti lakóit. S ha az ember

a nagyvilágról olvas, elfogja a keserű irigység, hogy miért is van egynek megadva az életet úgy kiélvezni s miért kell a másikra a legnagyobb boldogságot képezni: nyugodt éjszaka után jóízűen elköltött reggeli, egy kis délelőtti plaus, megfeszített napi munka után egy séta, ismét plaus, 12 partbie tardli, vacsora... s aztán megint ugyanaz.

Előre kijelentem, hogy én nem tartozom azon blazirtak közé, akik a „boldogság” e nemét ne üznék szívesen, sőt bizonyos élvezettel.

Különösen a plaus! Ez pedig három féle. Reggeli — erősítő, déli — étvágy csináló (sör mellett) és esti — zenés plaus. S mennyi differencia van e három között. Micsoda változatok. Tessék megpróbálni. Ez a szó plaus, egy kimeríthetetlen fogalom. Micsoda különbség az, ha fiatal ember fiatal emberrel, fiatal öregekkel, szép leány szép leánnyal, férfi nővel, vagy nővel — plausol!!

Én tehát el vagyok ragadtatva a plausoktól, mert meg vagyok győződve, hogy ezek képezik a boldogság savát.

Én Istenem s ezek dacára vannak olyanok, akik Zomborból, — hol a plaus minden neme virágzik — elkiváncokoznak, messze... talán még szint Párisba.

S az ideai jó tél — végzetlen gyönyörűségemre — mennyire kedvez a plausoknak. A plausnak halálos ellen-sége a — tavasz. Az a boldog tavasz, mely kiöli az emberekből a jól eső nyugodt plausolási kedvet, s helyébe ülteti azt az ábrándos poetai hangulatot, a minél nincs unalmasabb a világon. „A természet új életre kel, fakadnak a bimbók, a szerelem, s az ozondús faszorok között boldogan élvezik az együttlét örömeit Romeo és Julia és — hallgatnak, csak szemük beszél... stb.” Igen, hallgatnak a szerencsétlenek, mintha az Isten nem azért teremtette volna a száját, hogy plausoljunk.

Ujra itt vagy! ismét megjelentél
Bájos tündér, ifju szép tavasz,
Olvad a hó, mulik a hideg tél,
Szűz mosolyod friss bimbókat fakaszt.

Erdőn, mezőn, ligetes kertekben
Vigadognak a kis madarak,
S zengő dallal köszöntik legszebben
Kedves tavasz virulásodat.

Mikor ezeket a sorokat olvastam, dühbe jöttem. Az az egy vizsgáltam csak, hogy: Énekelhetsz jó poéta! Az egyszer a plausoloknak kedvez a sors, a szerelmesek várhatnak.

Milyen kegyetlen is az a tavasz!

Reggel nem jövünk össze, mert — mondják a doktorok — a reggeli levegő a legjobb gyógyszer a világon, délben nem sörözünk, mert — mint a doktorok mondják — légváltásra lévén szükség, elszédünk Zomborból fürdőzni, este nem jövünk össze, mert — mint a doktorok mondják — a zenés plaus (a zongorázás különösen) a melegben igen veszélyes.

Beláthatják, hogy én, aki imádom a plausokat, mennyire utálom a tavaszt. Érzem ugyan már a jó tél kimulását s ezért vagyok ilyen epés.

Felelelem figyelmeztető szöveget a rokonkebliekhez, s a lelkükre kötöm, használjuk ki azt a kis időt, a mink még van s aztán... várjuk türelemmel, amíg ismét felvirrad nekünk boldog plausoloknak.

NB. Vannak túlzók, akik azt állítják, hogy tavasz is lehet plausolni, sőt szoktak is. Ez elfogultság s ez ellen tiltakoznom kell.

Abban a városban jártam, a melynek a kocsmáiban nem mérnek bort. Ne tessék oly kétkedőleg mosolyogni: igaz, a mit beszélek. Január elseje óta nem kapni ezt a fonséges nedűt Hódságh község m. kir. börtönjében. Roppantul kíváncsi voltam, hogy vajjon hogyan mulatnak hát a hódsághi atyafiak ilyen viszonyok mellett. Mert hogy mulatniok okvetlenül kell ezen a fagyos-havas tavaszi napokon, valamivel bizonyosabb, mint kétszerkedő négy.

Utközben elképzeltem magamban, hogy a kedves sógorok hogyan fognak megvendégszolgálni és elképzeltem, hogy a kocsmákban milyen képet fogok majd látni.

Bizonyosra vettem, hogy ilyenféle rendelkezéseket fogok hallani:

— Pincér, még egy féllitert abból a Rákóczy forrásból!

— Nekem meg háromdecit a Hunyadyból!

Egy másik társaság meg erősen köszöntgeti egymásra a jóféle Ferencz József-forrást. Aztán láttam magamban részeg embereket, a kik ezeztől az italoktól rugtak be. És el voltam rá készülve, hogy engem is felköszöntenek egy tveg keserűvízzel.

És milyen meglepetés! A mikor megérkeztem, odahaza amolyan jóféle „trettplecer“-rel (hódsághi karcos) fogadnak, aztán egy másik helyen — hogy megmutassák, mikép ők a kocsmákban is tudnak borozni — vagy öt-hat féle kiűnő fehéret kóstoltatnak meg velem és így ment ez mindenütt, akárhová kopogtatam is be.

És elvitte a kocsmába is. Hát bizony ott hiába kér az ember valami szeszes italt, csakugyan nem kap mást, mint valami jóféle budai keserűvizet. Azt meg nem tudják megszokni a borkedvelő hódsághiak.

Vajjon meddig tart még a sztrájk?

Hódsághon történt, abban az Amerikából idetérté városban.

A mágnáskaszinó (van ott — kérem ilyen is!) szomszédosabb tagjai elhatározták, hogy kifognak a koc-

márosokon is, meg a regálebélőkön is. Összetültek egy szép napon és megbeszélték, ők maguk teremtenek maguknak valami kocsmafélet. Általános lelkesedés között választották meg főköcsmárosnak az egyet egyik örökké magyarruhás tagját, a kit a bor dolgában tekintélynek tartanak. És másnap már csappon állott a söröshordó és a szekrény tetején mosolyogtak a pöcsétes butelliák. A főköcsmáros vezette a könyvelés bonyolódott mesterségét is. És ittak szép nyugodtan.

A napokban aztán, amint így gondtalanul isznak-iddogálnak, betoppan közéjük egy „virtigli” köcsmáros a kaszinó elnökével, és a részvénytársaság söröshordóját kiröpitik az udvarra, az elnök meg egyszersmind beültötte a további bor- és sörmérést.

Igy halt meg a mágnáskaszinónak ez a pikáns gyermeke.

A városban meg azt beszélnek, hogy „sprengolták” a kurtakocsmát.

Felhívás a tűzoltó egyletekhez. *)

Igen tisztelt parancsnokság!

Kedves bajtársak!

Tisztelettel alulírottak elérkezettnek látván az időt, hogy nagykiterjedésű megyénkben a szét-szórván lévő tűzoltó-testületeket egy közös kapocs által egymáshoz közelebb hozhassuk s így a zászlónkra irt magasztos célnak mindinkább és jobban megfelelő, tűzoltói intézményünket közös és egyesült erővel fejleszthessük és tökéletesbít-hessük, — folyó évi február hó 20-án Szabadkán egy előértekezletet tartottunk, mely alkalommal a vármegyei tűzoltó-szövetség létesítése céljából egy alapszabály tervezetet dolgoztunk ki és fogadtunk el.

Az alapszabály kidolgozása céljából tartott értekezletre a megye minden vidékéről egy-egy tűzoltó bajtársat azon indokból hívtunk meg, nehogy az alakuló közgyűlést előbb egybehíván, ez alapszabálytervezet hiányában előbb e miatt egy bizottságot kiküldeni és annak utána érdemleges intézkedések nélkül ismét szétoszolni legyen kénytelen.

Az alapszabály tervezetét tehát több tekintélyes megyei szövetség alapszabályainak figyelemmel tartása mellett kidolgozván, egy példányban betekintés és felülvizsgálás céljából megküldendénk, van szerencsénk egyben értesíteni, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetség alakuló közgyűlését f. évi március hó 25-ének reggeli 9 órájára tűztük ki Zomborba.

Vármegyénk érdemdús alispánja szives engedélye folytán ezen közgyűlésünket a megye palota kisebb tanácskozási termében tartjuk, melyre bajtársi tisztelettel minden megyebeli tűzoltó-testület hivatalos.

Van szerencsénk tehát a tisztelt parancsnokságot is ezennel felkérni, miszerint a vezetése alatt lévő testületet egy irásilag felhatalmazott kiküldött, *lehetőleg* a testület *vezetője* által ezen alakuló közgyűlésen képviseltetni sziveskedjék.

A tűzoltó képviselők egyenruhában jelennek meg.

Midőn hisszük és reméljük, hogy az ügy fontosságára való tekintettel vármegyénk és városaink minden egyes tűzoltó-testületeinek vezetőjére nézve ezen alakuló ülésben való részvételt mulasztatlan kötelességgé teendő: kérjük a megjelenő tűzoltó-testület vezetőjének nevét zombori főparancsnok-bajtársunkkal 1891. évi március hó 22-éig közölni.

Kelt 1891. évi február hó 20-án.

Bajtársi üdvözzettel:

Dr. Hadzsy János,

a topolyai önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka.

Matkovits József,

a zentai önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka.

Dr. Kék Lajos,

az apatini önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka.

Scossa Zoltán,

a szabadkai városi tűzoltóság parancsnoka.

Macskovits Titusz,

a szabadkai önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka.

Városv László,

a zombori önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka.

Megeyei élet.

(Községi rendőrség ügye az ó-becsei járásban.)

A minél kevesebb jóval dicsekedhető, de annál több visszaélésben bővelkedő felelős öri intézményt a kormány töröndőnek mondván ki, a megyei alispán ur elrendelte a községi nem felelős rendőrség felállítását, egyidejűleg gyorsabb és könnyebb eljárhatóság céljából szabályrendelet mintákat is közölt a járási hatóságokkal, melyek a nem felelős községi rendőrség felállítása, létszáma, díjazása és egyéb szükséges pontozatokat tartalmazták, kijelentvén egyidejűleg azt is, hogy e szabályrendeletek, az azok ellen netán beadott felebbezésekkel együtt a lehető leggyorsabban felterjesztessenek, hogy a f. évi március 10-én tartandó megyei közgyűlésen tárgyalhatók s az eddigi felelőségi intézmény folyó évi ápril hó 1-én irgalom nélkül beszüntethető is legyen.

Néhány év alatt sok mindenféle szabályrendelet alkottatott, de elmondhatjuk, hogy ezen legújabb egyike

*) Kértenek a vármegyei lapok e cikk közlésére. Szerk.

a legaldásosabbaknak, mert ez az emberi élet- és vagyonbiztonság megővését tárgyalja, tehát kincseket őrizni van hivatva és ha a községek érdekeiket jól felfogni képesek, ezen legújabb intézmény létesítése körül szükmarkuskodni egyáltalában nem fognak.

Hogy mennyiben feleltek meg az óbecsei járás községei a várakozásnak, a következőkben kísérlem meg közölni:

Óbecse község a rendőrség létszámát így állapította meg: 1 rendőrhadnagy 50 frt havi fizetéssel, 1 gyalog őrzető 30 frt, 1 lovas őrzető 30 frt, 12 gyalog rendőr fejenként 25 frt, 7 lovas rendőr fejenként 25 frt havi fizetéssel, lőortáji átalány az őrzető és közrendőröknek havonként 12 frt 50 kr.

A rendőrhadnagy a községi segédszemélyzet, a többiek a szolgák létszámába tartoznak.

A lovas rendőrök közül 6 a küllendőri szolgálatot teljesíti a szállásokon bérelt helyiség, mint laktanyában tartózkodik.

Szenttamás: 1 rendőrbiztos 300 frt évi fizetés és 100 frt lőortáji átalány, 1 rendőr őrmester 250 frt, 6 gyalog rendőr 200 frt, 6 lovas rendőr 200 frt évi fizetés és 100 frt lőortáji átalány. Együttessen látják el a bel- és küllendőri szolgálatot.

Petrovsvollán: 1 őrzető 400 frt, 5 gyalog rendőr 150 frt, 4 lovas rendőr 250 frt évi fizetés, ruhaátalány egyenként 33 frt.

Turján: 1 őrzető 400 frt fizetés, 40 frt laktár, 1 őrzető helyettes 360 frt fizetés, 4 gyalog rendőr 25 frt fizetés; ruhaátalány egyenként 20 frt.

Ha a népesség aránya szerint való sorrendet követnem, Turia jönne utolsó és Földvár az utolsó előtti helyre, de egyáltalában gondolkodtam is azon, vajjon nem a legjobb dolog volna-e ez utóbbi községet nem is említeni? Nem adni a nagy közönség tudtára azt, hogy Magyarországon, Bács megyében létezhetik község, a legújabb népszámlálás szerint 1056 házzal, 5666 lélekszámmal, 14,508 kat. hold határral, amely jónak látta a rendőrség létszámát 1 őrzető, 2 gyalog és 2 lovas rendőrt megállapítani, dotálván ezeket: az őrzetőt 300 frt a gyalog rendőrt 200 frt, a lovas rendőrt 200 frt fizetés és 100 frt lőortáji átalánnyal?!

Az ember nem érti, mi ez? idéltlen tréfa, szükkeblőség, vagy értelem hiány?

Ha tréfa, akkor jó lesz a tiszaföldvári képviselők kedvét az ilyen tréfától egyszer mindenkorra elvenni, hasonlóképen a szükkeblőséget sem tűrni meg ott, a hol azt a község érdeke parancsolja. Ha pedig értelemhiány, akkor az ilyen képviselőt kiskorúság indokából feloszlatni és új képviselőket választani szükséges.

Földváron a viszonyok úgy alakultak, hogy bármi üdvöset akarnak bátorozni, nem lehet, mert ott a torzszokás megszokott dolog és ha egyik valamit indítványoz, a jelenleg uralkodó elem kimondja a „nem kell” és az indítvány megbukott.

Az olyan község, melynek képviselői higgadtan gondolkodni, tanácskozni nem képesek, a hol a képviselők nemelyrésze — szomorú, hogy többségben levő része — nem a közjót tekinti, hanem önmagának avval tetszeleg, hogy a legüdvösebb indítványokat halomra dönti és így a község világos ártalmára van, nem érdemli meg, hogy önjoga legyen. Az ilyen gondnokság alá kell helyezni és kinevezni oly egyéneket, akik helyettük gondolkodjanak.

Hogy értelemhiány is lehet az egyik főrgó, kitűnik abból, hogy eddig évenként 4500—4800 frtot fizetett a rendőröknek, most pedig úgy látszik, már csak azért is, hogy a felsőbbeknek opponálhasson, 1300 frtot szánt az élet- és vagyonbiztonság megőrzésére, szomorú a dologban az, hogy a képviselőtestületben különben magukat intelligensnek tartó elemek is vannak, és mégis ilyen csodaszörny határozat is kivihető.

E mellett a csekély létszám és csekély fizetés mellett azonban még kívánják, hogy a felfogadandó minden tekintetben excellens ember legyen és kapva kapjon az alkalmon, hogy magát nyomorekká tehesse, mert nem lehet, hogy 5—6 ember az óriási teendőt győzze, a mennyiben Földvár ismeretes arról, hogy gyakran törtenek bel- és külterületén személy- vagy vagyonbiztonság elleni merényletek.

Csodálatos, hogy ki nem mondották azt is, hogy a 2 lovas rendőr egy lovon cirkáljon, hiszen ezt is megtehettek volna.

Díjnyok elbocsátása, lelkészek, tanítók járandóságának nyírbalása, ezek vannak napirenden, szóval takarékoskasság. Csak hogy a már egyszer megállapított fizetéseket nem igen lehet olyan akarom, nemakárom fele szavakkal leszállítani, a mint új, fizetési állásokat sem igen lehet önhatalmulag rendszeresíteni, a melyekre szükség egyáltalában nincsen.

Nagyon bizunk a megye bölcsességében, a mely bizonyára nem fogja a rendőrség szervezése alkalmából tapasztalt neveltségi eljárását T. Földvár községének elnevezni, hanem majd ráparancsol és akkor majd muszáj lesz megtenni azt, a mit önkénytel meglehetek volna és a mellett magukat neveltségeseknek nem tették volna.

Egy jó oldala volna a dolognak, ha tudnillik a csekély számban levő rendőrök hivatásuknak megfelelően képtelenek lennének, az történhetnék meg, hogy a képviselőtestületnek azon elemeit, melyek a közjó előmozdításában folyton gáncoskodnak, folyton ellenkeznek, valami külterületre elmozdítva és Földvárról elvinné. Ez legalább a község javára szolgálna és okosabban gondolkodnék a személy- és vagyonbiztonság megővására.

Óbecse község szabályrendeletében is van valami, ami nem helyes, ugyanis: a rendőrség választása és elbocsátása a képviselőtestület jogkörébe utaltatott. Ennek nem értelme a rendőrhadnagra nézve a választásnál, de ekkor is a főszolgabíró kijelölési jogának fentartása mellett, az elbocsátást azonban, mint a segédszemélyzet létszámába tartozóknak a fegyelmi törvénybe vág, a hova a képviselőtestületnek beleszóla nincsen.

A közrendőrök a szolgátszemélyzet létszámába tartozván, a községi szabályrendelet 18. §-a értelmében az eljárárság által választatik.

Fűresán is venné ki magát, ha pl. valamelyik közrendőr nem úgy viselné magát, a mint kell, e miatt az eljárárság panaszt volna kénytelen emelni a képviselőtestület előtt, mert az eljárárság a rendőrség eljárásáért felelős. Megtörténhetnék, hogy a képviselőtestület úgy alakul, hogy a vétkes rendőrt ártatlannak hiszi, meg nem bünteti. Micsoda elégtétel volna ez a bíró és jegyzőre nézve, minő tisztelettel és szófogadással viseltetnék az ilyen rendőr a bíró és jegyző irányában?

Bizzák ezt a dolgot a képviselő urak a bíró és jegyzőre, mert a legcsekélyebb szabálytalanság esetében a rendőr azonnal elbocsátandó, ami a dolog természetéből folyik. Már pedig hogy a képviselőgyűlések retortáin menjen keresztül egy közrendőr fegyelmi ügye, ez senkire és semmire nézve nem jó, de különösen nem gyors eljárás.

Törvénykezés.

Az új kir. tábláról. Az igazságügyminiszter rendeletet bocsátott ki az összes törvényszékekhez és járásbírószékekhez s az iránt intézkedik, hogy f. évi március végeig a perek még fölterjeszhetők a budapesti kir. táblához; ápril hó 1-től ellenben csak azok, melyek sürgős természetűek, vagy pedig, a melyek a budapesti tábla területéhez tartoznak. Vett értesülésünk szerint azok a bírák, a kik vidéki táblákhoz nevezettek ki, ápril hó 13—14. és 15 ik napjain még tárgyalnak, a hónap hátralévő részét május 5-ig magántügyeik, költözés stb. rendezésére fordíthatják. Egész törvényszület ennek következtében csak a budapesti itélőtáblánál lesz.

Egy monstre bűnper.

A lőiferans. Tyószity Lázárnak ilyenekre is volt szüksége, mikor „lovakban utazott”. A sok közül azonban kevés jutott hurokra, mert tagadhatlan ügyes emberek ezek a liferansok. Így történt, hogy Doroszlón 1886. év június hó 11-én éjjel Király Józseftől ellopott lovak harmadnapra már a szegszárdi vásáron eladtak teljesen jó járlatok mellett s ötödnapra a lovak Rátóton voltak Veszprémmegyében, néhány nap mulva pedig az egyik ló már Fehérmegyében, a másik pedig Vasban volt. Zórics Sztankó volt a liferans, ki baráti körben el is beszélt, hogy Tyószity Lázár és Kélics (Deda) Szava liferáltak neki a lovakat, erről azonban a vég-tárgyaláson mit sem akart tudni s avval az elavult mesével állt elő, hogy ismeretlen emberektől vette a lovakat.

Tyószity és Kélics természetesen mindent tagadnak. A kir. ügyész vádját fentartotta, a védők ellenben védekező felmentést kérték.

Rablás és lopás egyszerre. 1886. év június hó 13—14-ike közti éjjelen Zomborban a nenadicsi szállásokon Loogo Simon szállását kísérlette meg a banda kirabolni s a felébredt gazdát az egyik tettes fegyverből történt lövéssel súlyosan meg is sebesítette. Innen a tettesek Lallossévits Jakab szállására hajtottak kocsiukon s onnan 5 drb, összesen 800 frt értékű lovat elloptak s a földéken keresztül Sztanisits felé elhajtottak. A széles mederben megindult vizsgálat konstatalta, hogy a lopást megelőzőt delután Masits Rada kocsmájában Kélics (Deda) Szava és vele több betyár mulatott, kik este 9 óra tájban onnan kocsiukon folytonos lövöldözések közt eltávoztak. Dacára azonban annak, hogy ugyanakkor a kocsmá tele volt mulató szállásakkal, a beidézett s kihallgatott tanuk közül Tyószityot senki sem akarta felismerni. Kélics és Tyószity, mint mindent, úgy ezen rablás és lopás elkövetését is tagadják. — A kir. ügyész mindamellett vádját fentartotta, a védők ellenben felmentést kérték. — A kir. törvényszék Kélics (Deda) Szavát, miután az ellene fenförgő büntügy már letárgyalattak, szabadlábra helyezte, mely határozat ellen a kir. ügyész felebbezésel élt.

Aki Bácskába is ellátogatott. A szegedi csendőrség a napokban a szegedi határban elfogta Farkas Jancsi alföldi haramia vezért, kit negyvenkét büntényvel vádolnak. Vele együtt horogra került Nemes Nagy Pál felsőtanyai csárdásgazda és még két másik betörő tolvaj. A vizsgálat megállapította, hogy a rablóbanda az összelopott tárgyakat Bácskába és Torontálba szállította, a hol rendes orgazdáik laktak. Farkas Jancsi különben már 11 évet töltött börtönben és az adatok azt bizonyítják, hogy a szegedi nagy pénztárolás, valamint a három évvel ezelőtt agyonlőtt csendőr halála is a haramia vezér lelkét terbeli, a kinek hollétét egy idő óta nem tudták. Amint a csendőrök a gyanus házra rátaláltak, az őrmester betörte az ajtót. Mert bizonyos volt, hogy rablók vannak a csapszékben, bekiallott: Nincs menekvés! Körül vagytok fogva. Adjátok meg magotokat! Erre a sütségből előtörtorgott egy sovány alak. — Én vagyok, akit keresnek, a Farkas. Rögön összebillincsezték kezét, miközben a haramia-vezér így biztatta a csendőröket: Bolond voltam, hogy nem hoztam el a puskámat. — Mit tettél volna? — Nem tehettem volna velem ezt a csufot maguk. — Az elfogott rablókat azonnal bekisérték Szegedre. Az eddigi adatokból már is kiderítették, hogy a rablóbanda nagyobb betörésre készült és mindenre el volt szánva.

Közgazdaság.

Az országos iparegyesület igazgatósága lovas Falk Zsigmond elnöke alatt ülést tartott, melyen mindenekelőtt Mudrony Soma igazgató tett jelentést az egyesület kezdeményezésére alakult honvédségi borszállító társaságról, mely a szállítást nem nyerhette el s így az elnökség intézkedett, hogy tagjainak az egyesületnél letett biztosítéka visszaküldessék. A jelentés e részét helybenhagyólag tudomásul vették s megnyugvással vette az igazgatóság azt a jelentést is, hogy a honvédségi szállítóknaál 50 százalék a kisiparnak lesz fűrtartva. Mudrony Soma előterjeszté után a munkások balesetbiztosítása tárgyában kidolgozott emlékiratát, mely a szakosztályok határozatai értelmében kéri a létesítendő törvény sarkalatos eleveit megállapítani. Elénk viza után az előterjesztést elfogadták s annak a miniszterhez való felküldését elhatározták. — Palóczy Antal műépítész ismertetvén az újabb dunai hidak tárgyában az egyesület építő-ipari szakosztályában tartott előadását, ennek nyomán előadja azokat az okokat, melyek az eskü téri hidnak kocsiforgalomra való berendezését kívánatosá teszik. Ezek közül kiemeli az építőipari, városrendezési és szépészeti szempontokat. Több oldalról hangsúlyozták, hogy a budai oldal építőipari fellendülése, e városrészek öröndetes fejlődése, főleg pedig a királyi várpalota szomszédos részeinek modern átalakulása érdekében is kívánatos az új hidnak a kocsiforgalom (nem teherforgalom) számára való megnyitása és az egyesület ily értelemben fog a kereskedelmi miniszterhez felterjesztést intézni. — Az egyesület szalonikii képviselője indítványt tesz az iránt, hogy a fővárosi iparosok a keleti piacok

tanulmányozása céljából, e hónap végén tömeges kirándulást rendezzenek Szalonikibe s erre a husvéti ünnepeket tartja legalkalmasabbnak. Az igazgatóság e tárgyban meghallgatni kívánja az egyesület szakosztályainak véleményét, de már előzetesen is több oldalról fölmerült az az óhaj, ha már kirándulás tervezetik, ez nemcsak Szalonikire, hanem lehetőleg Szófiára és Konstantinápolyra is kiterjesztessék. A kirándulás rendezésének részletes előkészítésére különben Ráth Károly elnöke alatt Schwimmer Pál, Strausz Adolf, Mudrony Soma igazgató és Gelléri Mór titkárból álló bizottságot küldtek ki. — Az orsz. kertészeti egyesület kérelmére az egyesület volt kertészeti szakosztályának tulajdonát képező értékes szakkönyveket nevezett egyesületnek használatra átengedik. — Egy hazai hajlított fabutorgyár panaszt emelt a miatt, hogy nyilvános árlejtések kiírásánál a hatóságok mindig Thonet féle székeket követelnek. Miután több hazai gyár foglalkozik immár hajlított butorok gyári előállításával, méltányos, hogy ezek a versenyből ne zárassanak ki s hogy pályázatok kiírásánál hajlított butorokról tétessék említés. Az egyesület ily értelemben fog felírni a keresk. miniszterhez.

Gazdatiszti kongresszus lesz — a miut már lapunk egyik mult számában jeleztük — ez évi május hó 6., 7. és 8-án Budapesten (a Köztelken). Ez ügyben a meghívókat és értesítéseket már szétküldte a rendező-bizottság. Résztvehetnek a kongresszuson az ügy iránt érdeklődő mindazon földbirtokosok és gazdatisztek, a kik a kongresszusban való részvételüket a kongresszus rendező bizottságának bejelentik és a kongresszus való részvétel díjával 1 frtban megállapított részvételi díjat bektüldik. A tárgysorozat egyelőre a következőkben van megállapítva: I. Elnöki meghívó. II. A gazdatisztek erkölcsi és anyagi érdekeinek biztosítása. III. A gazdatisztek nyungdíj-intézetének felállítása. IV. A tisztiszáztóli rendszer előnye a birtok jövedelmézés szempontjából. V. Az elhelyezés szabályozása. VI. Beadott indítványok és határozati javaslatok tárgyalása.

Vásárral kapcsolatos állat-kiállítás. Az országos magyar gazdasági egyesület ez idei működési körébe Budapest főváros területén, a városliget megfelelő helyén, egy vásárral kapcsolatos állat-kiállítást rendez, melynek főmozzanatai a következők: I. 1891. év apr. 16—21-ig bezárólag: VIII. tenyészállatvásár és kiállítás, mely mellett megengedtetik gazdasági gépek, szerszámok és anyagok bemutatása. II. 1891. év máj. 3—10-ig bezárólag: tenyész, használati lóvásár és kiállítás, szerszám- és istállóberendezések bemutatásával. 1891. év máj. 4-én kettős fogatok tégőversenye 20 km. távolságra. 1891. év máj. 8-án a magyar Tattersall-egylet lóárverése. 1891. év máj. 9-én négyes fogatok tégőversenye 40 km. távolságra. 1891. év máj. 10-én a fenti versenyekben résztvevő lovak pályázata kondíció díjra. III. 1891. év május 13. és 14-én hízómarhavásár és kiállítás. A főváros jóindulata lehetővé tette, hogy a kiállítást a városliget legmegfelelőbb pontján rendezze egyesületünk, s a nagymélt. földművelésügyi miniszterium őrdozatkésztsége, ki 20,000 frank körüli díjat bocsátott e célra rendelkezésünkre. Egyesületünk gondoskodni fog róla, hogy egy a belföldi, mint a külföldi vevők e kiállításról értesüljenek, s különös sulyt fog helyezni arra, hogy keleti szomszédaink, kik már jobb minőségű tenyészanyagunkat exportálják, e vásárral kapcsolatos kiállítás megjelenjenek, szóval mindent elkövet, hogy a kiállítás sikerét teljes mértékben biztosítsa. Most már egyedül a tenyészítőknél áll, hogy egyesületünk e mozgalmát teljes mértékben kihasználják, s ezért ez uton is felhivatnak tisztelt Gazdatisztaink, hogy e vásárral kapcsolatos kiállítás tenyészanyagukat megfelelő minőség és számban állítsák ki, s azon hazánk fejlődött állattenyésztéséhez méltóan jelenjenek meg. A kiállítás részletes tervezete, a bejelentési iver és az összes tudnivalók a rendezőbizottság irodájában Budapesten, a Köztelken (Üllői-ut 25.) kivanatra mindenkinek megkötöltenek. Budapest, 1891. évi február hó 24. A kiállítás rendező bizottsága nevében: Gróf Dessewffy Aurél, elnök.

Gabonaüzlet.

Március hó 5-én.

Jöllehet a hangulat a lefolyt üzelethetben némileg gyengült, az árak erősen tartották magukat.

Buza	7.80—8.00
Zab	6.50—6.60
Tengeri	5.80—6.00
Bab	6.50—7.00
Árpa	6.00—6.20

Szerkesztői üzenetek.

Sch. J. Budapest. Hogy öcsese iránt szeretettel viseltetik s örömmel tapasztalja, hogy a fia németajku létere tanula a magyar nyelvet, az tökéletesen helyes. Egyben azonban tévedni méltóztatik. T. öcsese egyáltalán nem kezeli még helyesen a magyar nyelvet s arról, hogy mi a vers, még fogalma sincs. Ha elfogadja tanácsomat, ne méltóztassék egy V. gimn. tanulónak verselési kedvét dícsértekkel dődelgetni. Annak sokkal fontosabb dolga van s ha van benne költői tehetség, az a szükséges előtanulmányok, érettség stb. után magától ki fog törtüni.

Turcsi basa. Hogy valakit üvegkoporsóba temetnek el vagy fakoporsóba, az gusztns dolga. A halottnak, azt hiszem, mindegy. „Fakoporsó megölél, nem szorít, újjelenként a halottnak kinyílik.” No kérem, ha a fakoporsó is ilyen kegyes, akkor az üveg még inkább az, csak egyet kell fordulni s kitörök mindjárt az az üveg. Ilyen képtelen dolgokkal van teli költeménye. Csodálatos, hogy ezt a poéta rendszerint megérzi, mert ilyenkor rendszerint nem meri a nevet aláírni.

r. Kaloesa. Mea culpa! kell mondanom, mert elbeszélések csak első égyprá mondatát olvasván, az egészet olvasatlanul a nyomdába adtam. Elolvastam most az egészet s nagy sajnálatomra, nem közölhető. A cselekmény túlságosan elcsépett, az ön által kidolgozott alakban pláne valószínűtlen, a technika — a rossz cselekmények feledtetője — egészen kezdetleges. Más irányu közléseit szívesen vesztük, esetleg elbeszéléseit is, ha jobbak lesznek.

U. F. Cs. — a. Igazán szélemes levelét köszönöm. Finom ízlésről tanuszkodik. Ez — meg lehet győződve, nem kerül — papirkoszárba.

K. J. Kernya. Az egész közleménynek se füle, se farka. A legnagyobb örömmel fogadtam, hogy egyszer már községükről is adhatunk hírt. De mikor ön olyanokat ír, hogy bátorítsa a kritika azt a bizonyos urat, hogy foglalja el a méltó helyét nagyobb színpadokon. — csak mosolyogni lehet. Azt hiszi kérem, hogy N. csupa magyar színműből meg Kernyájára s nem egyenesen a nemzeti színházba. Ilyen furesa passzió nem létezik. Másról és másképen.

R. J. Jankovác. Sorát ejtjük az ön tárcájának is, még egy kevés türelmet kérünk.

Naptár.
Március.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
6 Pént.	Frigyos hv.	Fridolin	22 Jenő vt.
7 Szom.	Aquinói Tam.	Rikbárd	23 Polykarp pk.
8 Vas.	D 4 I. Ján.	D Laet. Fil.	24 F Maess. Sz. J.
9 Hétfő	R. Franciska	40 vértanu	25 Taráz pk.
10 Kedd	Szebaszt. 40 v. Sándor		26 Porfir pk.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1175. szám.
kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Szilbás községében rendszeresített szülész női állásra, mely évi 40 frt fizetés s minden látogatásnál 40 kr díjazással van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaitok f. évi március 20-ig hozzám nyújtsák be.

Palánkán, 1891. évi február hó 20-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

2-1

Egy gyártelep eladó.

Egy teljesen berendezett hengermalom 6 pár kővel, hengerekkel, 30 lóerejű Stubil, két 30 lóerejű Kornwall-féle gőzkazán, egy berendezett gőzfürdő, összes épületekkel, évi tiszta jövedelme 10,000 frt, minden a legjobb karban, 50,000 frt ár mellett eladó. Azonkívül négy garnitúra legújabb szerkezetű Marschall-féle gőzcséplőgép, egy teljesen berendezett gazdasági gépműhely öntödével, jó feltételek mellett szintén szabadkézből eladó. Cim a kiadóhivatalban.

1175. sz.
kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Plávna községében rendszeresített szülész női állásra, mely évi 40 frt fizetés s minden szülési eset után 1 frt díjazással van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaitok **folyo évi március hó 20-ig** hozzám nyújtsák be.

Palánkán, 1891. évi február hó 20-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

3-2

861. szám.
kig. 1890.

Pályázat.

Petrovosszello községben megürült községi végrehajtói állásra, a mellyel 450 frt fizetés van összekötve, pályázat nyitattik.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy ezen szakba való képességeiket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **1891. évi március 30-ig** alólírothoz nyújtsák be.

O-Becsén, 1891. február 17-én.

Gombos Béla,
főszolgabíró.

3-3

Pályázat.

Az újvidéki sz.-rókusi róm. kath. népiskolánál elhalalozás folytán megürült I-II. oszt. osztatlan s magyar tannyelvű tanítói állásra **f. évi március hó 23-ig** pályázat nyitattik. Fizetése: évi 600 frt, 10% tízedes korpótlék, 6 frt irodai általány és 50 frt lakbér, saját osztályában tornatanításért 1 1/2 öl kemény tűzifa.

Kötelessége ezenfelül a ismétlő tanítást díjmentesen, a mindennapi istentiszteletnél pedig a kántori teendőket, nevezetesen az orgonálást és éneklést végezni, mely utóbbi ténykedéséért évi 100 frt tiszteletdíjat s a misék után esedékes stólajvédelmet élvez.

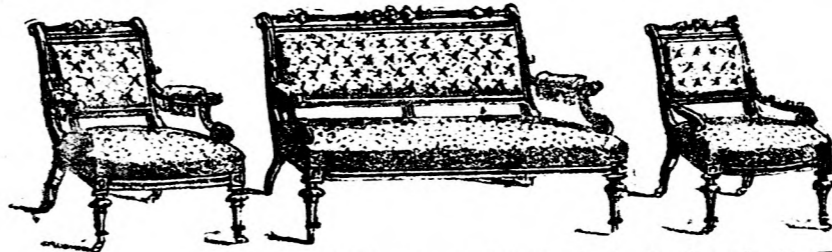
Felhívom tehát mindazon törvényes képesítéssel bíró s róm. kath. vallásu tanítókat, kik a fenti állást elnyerni óhajtják, hogy ez iránt való kérvényeiket — az újvidéki róm. kath. iskolaszékre címezve — a fentkített határidőig főt. Eigel József futtaksi esperes plébános urhoz küldjék be; továbbá, hogy a próbaorgonálás és éneklés megtartása végett f. évi március hó 23-án délelőtt 8 órakor az újvidéki sz.-rókusi kápolnában jelenjenek meg.

Az állomás f. évi április hó 1-én lesz elfoglalandó. Újvidék, 1891. évi február hó 15-én tartott iskolaszéki gyűlésből.

Kopper György,
apát-plébános, iskolaszéki elnök.

3-3

SCHERER FERENCZ
ZOMBORBAN.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségének figyelmét Zomborban, a főutcában, a **Falcione-féle házban** levő

RAKTÁRAMRA

felhívni és azt megtekintésre ajánlani.

Legfőbb törekvésem oda volt irányozva, hogy teljes

menyasszonyi kelengyékét

legyek képes összeállítani, a legegyszerűbbtől kezdve a legfinomabb kiállításúig, de csakis szolid és a jelenkor kívánalmainak megfelelőleg **a legújabb divat szerint, a legjutányosabb áron.**

Nagy választékban készletben tartok mindennemű

asztalos és kárpitozott butorokat

u. m.: *szekrény, ágy, mosdó-szekrény, éjjeli-szekrény, kredenc, trumeau, asztal, góth-székek* és hajlított tömör fából *fofel, hintaszék, magas támlájú pamlagok, ottománok,* és

szalongszoborok,

consol- és állótükrök, képek, függönytartók, fogasok, íróasztalok, könyv- és edény-etazserok, tea- és virágasztal,

különféle szobrok, függő- és asztali lámpák,

ampel. Porcellánból: ebéd-szerviz, kávé-, tea- és mosdó-szervizek. Különféle üveg-árak, u. m.: bor-, sör- és likőr-szervizek, virágédek, mindennemű palack, pohár, kanesó, deszerttányér, kompotládak. Különféle china-ezüst kész, villa, kanál, auffsatz, gyertya-tartó, cukorszalcszele, kompotlád, ecet-olajtartó, tálcák. Különféle vasbutor ágyak, gyermekágyak, sodronymatrac, mosdóasztal, fogas és kályha-erőnyök.

Teljes tisztelettel

SCHERER FERENCZ.

10-2

Nagy raktár a vendéglősök és vidéki kereskedők számára, a legolcsóbb áron.

966. szám.
kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezett Vaskut községben lekötés folyán üresedésbe jött és évi 400 frt javadalmazással ellátott segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi március hó 14-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezettek, figyelembe vételni nem fognak.

A választás f. évi március hó 16-án délelőtti 10 órakor, Vaskut község-házánál fog megtartatni.

Baja, 1891. február 27-én.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

3-2

Fennáll 1824. óta.

Hj. Husvéth István
műfestője
Zomborban.

Kékfestés és nyomtatás, csinosítás és mangorlás. Gyapjú- és gyapjufonal-festés.

Kelmefestés, mintázás, appreteur, decateur és moiré.

Van szerencsém a n. é. közönség beeres tudomására juttatni, miszerint **festődomben** a ruhafestés szakosztályát gőzerőre rendeztem be, ami által a tárgyak festési kivitele sikeresebben történhetik.

Selyem, gyapjú, pamut és vegyes szövetek, női és férfiszövetek színezett valamint egész alakban, butor- és szabadiszítási szövetek, kendők, csipkék, szalagok, kezttyük és harisnyák, gyapjú- és csipke-függönyök, lehető minden színben megfestetnek s ismét mint újak állíttatnak elő.

234/1891.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

A németpalánkai kincstári uradalmi ispánság kezelése alatt levő Obrovac község határában fekvő „Golubnyák” nevű 75¹²³²/₁₆₀₀ holdas kincstári birtoknak 1891. évi október hó 1-ső napjától, 1894. évi szeptember hó 30-ig terjedő 3 évi bértartamra leendő haszonbérbeadása iránt alulírott ispánságnál **f. évi március hó 24-én** írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverés tartatik, melyre versenyezni kívánók meghívottak.

Kikiáltási ár év és holdankénti 10 frt 72 kr. Bántépzdül a kikiáltási ár 10% ka teendő le.

A részletes feltételek a palánkai ispánságnál betekinthetők.

Palánkán, 1891. évi február hó 28-án.

Hámos,
u. k. kincst. urd. ispán.

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.

Csonoplyán a főtéren egy bolt, berendezéssel és lakással folyó év április 20-ától kiadó, bővebbet

Gyurkovits Györgynél.

3-1

ad 932 sz. p. 1891.

Hirdetmény.

Alólírt bíró közbe teszem, hogy Majski Matia és társainak — Szadzák István O Szivac község bírja és a kis sztapári kincstári uradalom ellen O Szivac község határának tagosítása iránti ügyekben a zombori kir. törvényszék, mint urbéri bíróságnak f. é. február hó 19-én 932/1891. sz. a kelt végzése folytán a volt urbérek megszavaztatására határnapul **f. évi március hó 24. napjának d. e. 9 óráját O-Szivacon a község-házára** kitétem, mikorra az összes árverezőket azzal a figyelmeztetéssel idézem meg, hogy szavazni személyesen, vagy szabályszerűleg igazolt megbízott által lehet, továbbá, hogy a nem szavazók a tagosítást kívánókhöz csatlakozottaknak tekintendők, végül — hogy a szavazási lajstrom a fenti határnapot megelőző három napon át O Szivac község-házán közszemlére léssen kitéve, azt az érdekeltek megtekinthetik s az ellen netaláni észrevételeiket a szavazást megelőző napon d. u. 4 órakor a község-házán alólírt kiküldötténel megtehetik.

Kelt Zomborban, 1891. évi március hó 3-án.

Szondy,

kir. törvényszéki bíró mint kiküldött.

118. szám.

1891.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tek. zombori kir. járásbíróság 9987, 10043, 10044 és 10045/1888 számú végzése által a zombori I. ső önségélyző-egylet javára Lovich Kálmán zombori lakos ellen 205, 50, 27, és 42 frt tőkék ezek esedékessége napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 111 frt 43 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 532 frtra becsült butorneműek és tajtpipákból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 373/1891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban alperes lakásán leendő eszközökre **1891. évi március hó 20-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitétik és ahhoz a veuni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891. évi március hó 4-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.